

Leto 1906.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXIV. — Izdan in razposlan dne 2. avgusta 1906.

Vsebina: Št. 160. Ukaz o strojni službi na pomorskih parnikih trgovskega pomorstva.

160.

Ukaz trgovskega ministrstva z dne 12. julija 1906. l.

o strojni službi na pomorskih parnikih trgovskega pomorstva.

I. Razdelitev ladijskih strojnikov.

§ 1.

Ladijski strojniki se delé v tri razrede, in sicer:

1. Strojniki I. razreda, ki so upravičeni za vodstvo ladijskih strojev vsake sile,
2. strojniki II. razreda, ki so upravičeni za vodstvo ladijskih strojev do 1000 ind. P. S.,
3. strojniki III. razreda, ki so upravičeni za vodstvo ladijskih strojev do 400 ind. P. S.,

Ladijski strojniki vseh treh razredov so pripuščeni nadzorovati ladijske parne kotle v zmislu ministrstvenega ukaza z dne 15. julija 1891. l. (drž. zak. št. 108).

II. Dokaz usposobljenosti.

§ 2.

Usposobljenost za ladijskega strojnika je treba dokazati z opravo preskušnje, koje obseg je razviden iz programov preskušnje v dodatku I.

§ 3.

a) Da se kdo pripusti k preskušnji za strojnika III. razreda, je treba dokazati:

1. Trezno vedenje in zanesljiv značaj.
2. Vsaj 18. let starosti.
3. Dveletno uporabo za strojnega ključavničarja v kaki delavnici strojev.

4. Dvanajstmesečno službo pri strežbi ladijskih strojev, ki jo je — po dovržitvi v prednji točki predpisane uporabe — odslužiti na avstrijskih morskih ladjah v dobi 18 mesecev največ.

b) Da se kdo pripusti k preskušnji za strojnika II. razreda, je treba dokazati:

1. Trezno vedenje in zanesljiv značaj.
2. Vsaj 20 let starosti.
3. Triletno uporabo za strojnega ključavničarja v kaki fabriki parnih strojev ali doseženo usposobljenost za strojnika III. razreda.

4. Dveletno službo pri strežbi ladijskih strojev, ki jo je — po dovržitvi v prednji točki predpisane uporabe — odslužiti na avstrijskih morskih ladjah v dobi treh let največ, ali da je dve leti vkrcan za strojnika III. razreda.

c) Da se kdo pripusti k preskušnji za strojnika I. razreda, je treba, da je tri leta vkrcan za strojnika II. razreda.

V čas uporabe pri strežbi ladijskih strojev in v čas, v katerem je kdo vkrcan za strojnika III. in II. razreda, se lahko všteje čas, ko se mudi v pristaniščih, kar pa v posameznem primeru ne sme trajati alje nego 14 dni.

III. Preskusno ravnanje.

§ 4.

Preskušnje za strojnike vseh treh razredov je treba opraviti pred preskuševalno komisijo, ki jo imenuje pomorsko oblastvo. Komisiji naj pripadajo po činu najstarejši strojni inženir c. kr. pomorskega oblastva za predsednika, nadalje inženir za gradnjo strojev c. in kr. vojne marine in strokovnjak za gradnjo in obratovanje strojev kakor udje.

Za izpraševalce naj poslujeta razen tega za teoretski del preskušnje strojni inženir c. kr. pomorskega oblastva in za praktični del strojnik I. razreda. Za nadziranje kandidatov za časa pismene preskušnje ter za pisanje zapisnika se prideli preskuševalni komisiji, ako treba, posebne moči.

§ 5.

Preskušnje se vrše vsako leto ob dveh rokih (v maju in novembru) pri c. kr. pomorskem oblastvu v Trstu; toda število rokov se lahko poviša, ako je treba.

§ 6.

Svojeročno pisani, s kolkom za eno krono kolkovani prošnji kandidata za pripustitev k preskušnji se mora priložiti:

a) Za preskušnjo za strojnika III. razreda:

1. Krstni ali rojstveni list.

2. Poverjeni dokazi o zahtevah, povedanih v § 3, odstavku a), točki 1, 3 in 4.

b) Za preskušnjo za strojnika II. razreda:

1. Krstni ali rojstveni list.

2. Poverjeni dokazi o zahtevah, povedanih v § 3, odstavku b), točki 1, 3 in 4.

Treznost in zanesljivost je treba izkazati s službenimi spričevali, eventualno s spričevalom župana, v čigar okraju je imel prosilec svoje zadnje stanovišče, dveletno, oziroma triletno uporabo za strojnega ključavničarja v kaki delavnici strojev, oziroma v fabriki parnih strojev pa z ucnim spričevalom ali delovnimi spričevali.

c) Za preskušnjo za strojnika I. razreda:

Poverjeni izkaz o triletnem vkrcanju za strojnika II. razreda, potrebnem po § 3, odstavku c).

Prošnje se morajo nasloviti na c. kr. pomorsko oblastvo in vložiti vsaj 14 dni pred rokom preskušnje.

O pripustitvi odloča pomorsko oblastvo; ako se kdo zavrne, mu je zoper to odprt priziv na trgovinsko ministrstvo v 14 dneh.

§ 7.

Preskušnja se razteza na predmete, navedene v dodatku I in se deli v:

a) pismeno preskušnjo;

b) praktično preskušnjo za strojnike III. in II. razreda;

c) ustno preskušnjo.

Preskušnja naj se vrši v tem redu.

§ 8.

Pismeno preskušnjo opravlja strojni inženir c. kr. pomorskega oblastva, ki posluje za izpraševalca za teoretski del, praktično preskušnjo pa strojnik I. razreda. Pri praktični preskušnji mora biti navzoč predsednik komisije. Ustna preskušnja naj se vrši v navzočnosti vseh udov komisije.

Naloge, ki se dadó za pismeno preskušnjo, določi predsednik in jih z žrebom razdeli med kandidate. Uspeh preskušnje je oznameniti z „zadostno“ ali „nezadostno“ in predložiti vsem udom komisije v presojo.

Uspeh praktične preskušnje naj presodi izpraševallec s „prebil“ ali „ni prebil“.

Na podstavi opravljene ustne preskušnje odloči preskusna komisija o uspehu skupne preskušnje z večino glasov z „odlično prebil“, „prebil“ ali „ni prebil“.

§ 9.

Po prebiti preskušnji izroči c. kr. pomorsko oblastvo kandidatu dekret o usposobljenosti, ako položi stroške za kolek.

Obrazec za to je v dodatku II.

§ 10.

Kandidati, ki niso prebili preskušnje, se lahko pripusté, da preskušnjo ponové po roku, ki ga določi komisija, najraneje po treh mescih.

O pripustnosti delovite ponovne preskušnje odloča komisija z večino glasov.

§ 11.

Predsednik preskuševalne komisije določi čas za odgovor pismenih preskusnih nalog. Ako bi se poslužil kak kandidat nedovoljenih pomočkov ali tuje pomoči, se ne pripusti, da bi nadaljeval preskušnjo v ustnem roku.

Ako se je preskušnja prekinila, odloči komisija z ozirom na vladajoče okoliščnosti, ali je štetí preskušnjo za ne začeto ali za deloma opravljeno.

§ 12.

Po pripustitvi k preskušnji in pred nje začetkom je treba na c. kr. pomorskem oblastvu položiti v nastopnem ustanovljene preskusne takse:

- a) za preskušnjo za strojnika III. razreda: 10 kron;
- b) za preskušnjo za strojnika II. razreda: 20 kron;
- c) za preskušnjo za strojnika I. razreda: 30 kron.

Za celotno ali delovito ponovitev preskušnje je še enkrat plačati ustanovljeno takso.

IV. Število strojnikov, ki se vkreajo v službo.

§ 13.

Pomorski parniki s stroji z ne več nego 400 ind. P. S. morajo imeti enega, in če traja vožnja, kakor se pričakuje, dalje nego 12 ur nepretrgoma, 2 strojnika III. razreda.

Pomorski parniki s stroji z več nego 400 ind. P. S. morajo imeti strojnika II. razreda, ako traja vožnja, kakor se pričakuje, nepretrgoma dalje nego 12 ur, razen strojnika II. razreda za voditelja še drugega strojnika (II. ali III. razreda) in na potovanjih v pristanišča izven mej male obrežne vožnje vrhu tega tretjega strojnika.

Pomorski parniki, kojih storilnost presega 1000 ind. P. S., morajo imeti strojnika I. razreda za voditelja in dva strojnika II. razreda.

Za ladje z dvojnimi vijakom ali s stroji na turbine določi pomorsko oblastvo število strojnikov, ki se vkreajo v službo.

Pomorsko oblastvo je pooblaščenó v posameznih primerih dovoliti oziroma predpisati izjeme od spredaj stoječih predpisov.

V. Strojna straža.

§ 14.

Na strojni straži stoječi strojnik sme svoje službeno mesto brez pravilne menjave zapustiti le v primerih najnujnejše potrebe in potem, ko je poprej obvestil stražnega častnika.

VI. Pisanje strojnega dnevnika.

§ 15.

Na vseh pomorskih parnikih, izvemših parnike male obrežne vožnje s stroji z manj nego 600 ind. P. S., je treba pisati strojni dnevnik po navodilu, danem v dodatku III.

To se prekine le za dobo, dokler je parnik razpremljen.

§ 16.

Strojni dnevnik je v tuzemstvu na zahtevanje predložiti c. kr. pristanskim uradom in v inozemstvu c. in kr. konzulskim uradom.

§ 17.

Izpolnjene strojne dnevnike je položiti na pristanskem uradu domačega pristanišča parnika in jih hraniti tam pet let.

VII. Sklepna določila.

§ 18.

Spričevala, izdana, preden dobi moč ta ukaz, na podstavi prejšnjih, isti predmet zadevajočih ukazov, zlasti ukaza z dne 15. septembra 1858. l. (drž. zak. št. 158), z dne 19. septembra 1883. l. (drž. zak. št. 159) in z dne 15. julija 1891. l. (drž. zak. št. 108), obdržé tudi nadalje svojo veljavo.

Posestniki takih spričeval pa lahko v dveh letih, računaje od dneva, katerega dobi moč ta ukaz, zahtevajo tudi izdajo dekretov o usposobljenosti po sedanjem ukazu, v katerih se jim po pomorskem oblastvu po načinu njihove dosedanje uporabe prizna usposobljenost za strojnika I., II. ali III. razreda; pri tem se izdadó tistim, ki so brez spotike vsaj eno leto vodili stroje pomorskih ladij z nad 400 oziroma 1000 ind. P. S., dekreti o usposobljenosti za ladijske strojнике II. oziroma I. razreda, ostalim pa le dekreti o usposobljenosti za strojнике III. razreda.

Pozneje se more kdo pomakniti iz razreda strojnikov, priznanega s tem dekretom, v kak višji razred le, ko je opravil v tem ukazu predpisano preskušnjo in izpolnil druge zadevne pogoje.

Osebe, ki so ob času, ko dobi moč ta ukaz, že začele vkrcanje, da bi dosegle usposobljenost za strojnika, se lahko po dvanajstmesečnem vkrcanju pripusté k preskušnji za strojnika III. razreda ter se jim izpregleda v § 3, lit. a, točka 3, predpisani pogoji.

§ 19.

Strojni mati in višji strojni podčastniki c. in kr. vojne marine dobé na svoje zaprosilo dekret o usposobljenosti za strojnike III. razreda, štabni podčastniki za strojnike II. razreda in strojni voditelji za strojnike I. razreda brez poprejšnje preskušnje ali dokaza uporabe.

§ 20.

Ako strojnik hudo zanemarja svojo dolžnost, se mu sme, če tega ni kaznovati po občih kazenskih zakonih, odtegniti dekret o usposobljenosti, v prvem primeru do dobe treh let, v ponovnem primeru tudi docela.

Prestopki določil §§ 14 in 15 tega ukaza se kaznujejo z denarjem do dvesto kron ali z zaporom od 6 ur do 14 dni.

§ 21.

O kazenskem postopanju veljajo vobče tista določila, ki so sploh v moči gledé kaznovanja prestopkov pomorske policije.

Zanj so mornarski uradi (pristanski uradi, konzulski uradi) prva stopnja, pomorsko oblastvo druga in trgovinsko ministrstvo tretja stopnja.

Ako druga stopnja razzodbo prve stopnje potrdi, če tudi olajšuje izmero kazni, ni nadaljnega priziva.

Prihajajoče denarne kazni se stekajo v pomorski podporni zaklad.

Ako se odtegne dekret o usposobljenosti, kakor je omenjeno v § 20, je pomorsko oblastvo prva in trgovinsko ministrstvo druga stopnja.

§ 22.

Ta ukaz se uporablja na vse pomorske parnike trgovinske marine vštévši parne jahte in parna ribiška plovila. Izvzeta so le taka parna plovila, ki služijo edino le notranjemu pristanskemu prometu, za katera ostanejo doslej veljajoča določila tudi nadalje v moči.

§ 23.

S tem ukazom se razveljavljajo določila ukaza c. kr. trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari in z ministrstvom za bogočastje in nauk z dne 15. julija 1891. l. (drž. zak. št. 108), kolikor se nanašajo na dokaz usposobljenosti za strežbo in nadzorovanje parnih strojev na pomorskih parnikih — izvzemši v prejšnjem paragrafu omenjena parna plovila.

Ta ukaz dobi moč 1. dne oktobra 1906. l.

Fort s. r.

Dodatek I.

I. Program za preskušnjo za strojnika III. razreda.

A. Pismena preskušnja.

Sestava pismenega naznanila o kakem dogodku iz službenega področja strojnika III. razreda.

B. Praktična preskušnja.

Praktična preskušnja se opravi pred ladijskim strojem na morju, ki je v teku, in se razteza na straženje in strežbo cele strojne naprave ter na odpravo poškodb.

C. Ustna preskušnja.

a) Bistvo parnih kotlov.

1. Popis normalnega ladijskega kotla.
2. Popis poti vode, pare in kurilnih plinov v ladijskem kotlu.
3. Popis posameznih sestavin kotla: ovoj, pročelne stene, stanice za dim, cevi za plamen, obratne stanice, cevi za ogenj, naprava rešetke, most za ogenj, zasidranja, stoječe pušice in zakovala.
4. Popis cele kotlove armature in razlaga njenega namena: varnostne zaklopnice, stekla za stanje vode, poskusni petelini, manometer, petelin za odpenjenje, pretiskalne zaklopnice, polnilne glave in zaporne zaklopnice za paro.
5. Zakurjenje kotla in polnitev v času obratovanja.
6. Uporaba salinometra in vpliv kondenzatorja.
7. Vzrok, če se kotli preveč kuhajo.
8. Vzrok demorfacij kotlovih pločevin, zlasti cevi za plamen in vedenje pri tem.
9. Vzroki korozij in krajevnega oslabljenja pločevin, preiskave v takih primerih.
10. Izvršitev majhnih popravil, da se odstranijo poškodbe kotlov (eventualno z izvršitvijo ročne risbe).
11. Vzroki in pomočki v zabrambo, da kotli ne začno propuščati.
12. Vzroki eksplozij kotlov.
13. Naredbe, ako počí cev za ogenj, ako je zamašena cev za odpenjenje, ako pada voda, ako zastanejo varnostne zaklopnice ali ako odpovedó polnilne priprave.
14. Notranje in zunanje snaženje kotlov.
15. Predpisi o varnosti parnih kotlov (avstrijski zakon o parnih kotlih).
16. O vrstah premoga, zabramba, da se ne vname sam, o kakovosti in lastnostih najrabbnejših obratnih tvarin.

b) Bistvo parniških strojev.

1. Popis compound- in trikratnega ekspanzijskega ladijskega stroja.
2. Popis poti pare v ladijskih parnih strojih.
3. Popis glavnih delov ladijskega stroja.
4. Popis površinskega kondenzatorja, zračne sesalke, sesalke za polnitev stroja, in kako delujejo.
5. Popis krmiljenja s posebnim ozirom na Stephensonovo kulisno krmiljenje in na pre-krmilne aparate.
6. Namen in popis sesalk, ki so obešene na stroju, in drugih sesalk.
7. Popis thrustovega ležišča, steven-cevi in propelerja.
8. Pripravljanje stroja za vožnjo.
9. Ravnanje s strojem na vožnji.
10. Presoja stroja po številu rotacij in po manometrov in vakuummetrov napovedi.
11. Ravnanje z betovimi drogi, ležišči in drugimi strojevimi deli, ako se vžgô.
12. Vzdrževalna dela na stroju.
13. Varnostne naprave, ako je morje nemirno.
14. Vedenje, če nastanejo poškodbe.
15. Izvršitev majhnih popravil, da se odpravijo poškodbe (eventualno izvršitev ročne risbe).

II. Program za preskušnjo za strojnika II. razreda.

A. Pismena preskušnja.

a) Sestava poročila o poškodbi stroja ali o dogodkih, če ladja zadene na dno.

b) Odgovor na tri pismena vprašanja iz vsake izmed nastopnih skupin:

I. Preračun kvadratnih in kubičnih korenov, prostornin posod, depotov, skladišč in tež navadnih strojevih delov.

II. O indikatorjevih diagramih, konjskih silah, ladijskih brzinah, porabi premoga in slipu.

III. Razmere rotacij, parnih in vodnih brzin in napetosti pare.

IV. Obremenitev vzmeti varnostnih zaklopnih, betovih vzmeti, pripustni parni in vodni tlaki na okorele ravne stene in na kurila.

Te naloge služijo razen za presojo strokovnega znanja tudi za dokaz znanja iz elementov matematike in mehanike.

c) Skiciranje in risanje posameznih strojevih sestavin, oziroma obris o popravilu, da se odpravi kaka poškodba.

B. Praktična preskušnja.

Ta preskušnja se opravi pred tekočim ladijskim strojem na morju in se razteza na celo napravo kotla in stroja in na pomožne stroje.

Kandidat mora znati razložiti, s katerimi naredbami je moči doseči končne cilje, ki jih pove izpraševalec; nadalje pove izpraševalec supponirano poškodbo stroja in kandidat mora popisati, kako si misli odpravo poškodbe po podrobnih sestavi dotičnega stroja.

C. Ustna preskušnja.

Razen strokovnega znanja, ki je po programu I, C pogoj za strojnike III. razreda:

a) Naprava kotlov in kuriv.

1. O vrstah premoga, prednosti in izgube, zagraja v bunkerjih, naredbe, da se ne vname sam.
2. Namen in uredba predogrevalnikov in čistilnikov polnilne vode.
3. Namen in uredba umetnega prepiha.
4. O polnilni vodi, vsebini soli, obramba kotlovih sten zoper galvanski tok.
5. O pokamenenju kotla in njegovih nasledkih.
6. O poškodbi kotlov, izbuknjenju kotlovega dna in plašča, o bunkah cevi za plamen in sten povratnih stanic, korozijah pločevin, razpoklinah v polni pločevini in razporah varilne luknje, propuščanju parnih kotlov in kurilnih cevi, ukrepi v teh primerih in popravilo.
7. Popis najvažnejših ladijskih kotlov z vodno cevjo in način obratovanja.
8. O cevovodih za paro.
9. Kako se pritrdé sidra in stoječe pušice (naprava obrisa).
10. O preiskovanju ladijskih kotlov. Oblastvene revizije.

b) Ladijski stroj.

1. Bistvo compound-, trojnega in četvernega ekspanzijskega ladijskega stroja.
2. O parnih valjarjih, valjarjevih plaščih in njihovih garniturah.
3. Popis raznih zapahov in razbremenil zapahov.
4. Parni beti, drogi in pušice za basanje.
5. O kulisnem krmiljenju, Stephensonovem, Marshallovem, Joyevem i. t. d. krmiljenju.
6. Poglavitna stanja zapahov, betov in ročice.
7. O zračnih sesalkah, sesalkah za hladno vodo, polnilnih sesalkah in sesalkah za goščo na dnu.
8. Zapisovanje indikatorigramov, sklepanje iz pogrešnih diagramov, konjske sile, preračun storilnosti po Simpsonovi formuli, približen preračun, preračun s polarplanimetrom.
9. Priprave za mazanje in hlajenje ladijskih strojev, lastnosti rabnih mazal.
10. Ladijski vijak in valovod, trustovo ležišče.
11. Merjenje in preračun dviganja ladijskega vijaka.
12. O vzdrževanju določnega števila obratov in vzrokih pojecanja rotacij, uravnava pritoka pare.
13. O hrušču, če je tek ladijskega stroja normalen in če je moten.
14. Ravnanje s strojem pred vožnjo, na vožnji in po vožnji.
15. Preračun množine vode, ki jo daje enovito ali dvojno delujoča sesalka za določeno število obratov, oziroma dvigajev.
16. Poškodbe strojev in njih popravila.
17. Pisanje strojnega dnevnika.

c) Pomožni stroji.

1. Strojev telegraf.
2. Prekrmilni stroj.
3. Cirkulacijska sesalka.
4. Parna polnilna sesalka.
5. Stroj za vrtanje glavnega stroja.
6. Parna sesalka za goščo na dnu.
7. Gasilne uredbe.
8. Dinamostroj.
9. Naprava električne razsvetljave.
10. Metalec svetlobe.
11. Akumulatorji.

12. Aparati za čiščenje morske vode.
13. Stroji za led.
14. Popis stroja za dviganje sidra.
15. Popis parnega krmilnega aparata.
16. Popis parne vinte.
17. Ventilacijske uredbe, kompresorji.
18. Poškodbe posameznih pomožnih strojev in njih odprava.

III. Program za preskušnjo za strojnika I. razreda.

A. Pismena preskušnja.

Odgovor na tri pismena vprašanja iz štirih skupin, navedenih v preskusnem programu za strojnike II. razreda, vzemši v podstavo po programu III B zahtevano matematično, mehaniško in fizikalno znanje.

B. Ustna preskušnja.

Razen strokovnega znanja, ki je pogoj po programu II C za strojnike II. razreda.

a) Matematika, mehanika in fizika.

I. Aritmetika.

1. Reševanje enačb prve stopnje.
2. Računanje z logaritmi.

II. Planimetrija.

1. Preračun ploščine tri- in večstranskih figur.
2. Približen preračun plošč, omejenih s krivimi črtami.

III. Stereometrija.

1. Preračun vsebine prizem, valjarjev, piramid in odsekanih piramid, stožcev in stožčevih odsekov, krogel in odsekov krogel.
2. Približen preračun teles, omejenih s krivimi ploskvami, oziroma prostornin (bunker za premog, tanki za vodo).

IV. Ploska trigonometrija.

1. Znanje trigonometričnih funkcij.
2. Preračun strani in kotov pravokotnih in poševnokotnih trikotnikov.

V. Mehanika.

1. Znanje teorije navadnih strojev: vzvod, škripec, poševna ploskev, zagozda, kolo na vretenu, vijak.
2. Znanje navadnih strojnih delov: vijaki, ščenci, jezički, ležišča jezičkov, plošče za jermene, zobata kolesa, ročice, vzvodi, zaklopnice, beti, vrvi, verige in odpora zoper gibanje (drganje, otrpelost vrvi).
3. Osnovni pojmi nauka o trdnosti in zahtevkov tvarin.

VI. Fizika.

Znanje občega nauka o toploti, zlasti lastnosti vodenih par in razvijanja toplote z zgorenjem.

b) Strokovno znanstvo.

I. Naprave kotlov in kuriv.

1. O kurilni plošči in nje preračunu.
2. Razmere med kurilno ploščo, rešetkino ploščo in storilnostjo kotlov.
3. Kako se preiskujejo kotli, da se določi sposobnost za izparjenje, poraba vode in poraba premoga. Varčna poraba premoga in poraba premoga ob različnih ladijskih brzinah.
4. O porabljanju tekočih goriv.
5. O gradivu za gradnjo kotlov in zahteve do njega; dopustne zahteve tvarin.
6. Preračun debelosti posameznih kotlovih pločevin.
7. Preračun kotvic, stoječih pušic in ščencev kotla.
8. O dopustni napetosti pare v starih kotlih.
9. O Bellevillovih, Yarrowovih, Babcock-Wilcoxovih cevni kotlih za vodo.
10. Različne vrste pomožnih kotlov.

II. Stroj.

1. Sestava indikatorigramov.
2. O uravnavi zapahov, Zeunerjev in Müller-Reuleauxov diagram.
3. Prednosti in izgube parnih plaščev.
4. Preračun debelosti valjarjeve stene.
5. Preračun premerov jezičkov ročic in vreten.
6. O vakuu, hladilni plošči kondenzatorjev, množine hladilne vode in zračna sesalka.
7. Določitev slipa propelerjev iz glavnih dimenzij in resnične ladijske brzine za določeno število obratov.
8. Obče o izbalansiranju ladijskih strojev.
9. O raztegovanju posameznih strojnih delov s toploto.
10. O porabi premoga posameznih strojnih sistemov.

III. Pomožni stroji.

1. O obratovanju in motenju obrata različnih pomožnih strojev.
2. Motenja obrata v električni napravi. Varnostni predpisi za električne vode. Nevarnosti električnega toka in pripomaganje.
3. Teorija strojev za amonjak, ogljikovo kislino in mrzli zrak.
4. O pomožnih kondenzatorjih, njih velikosti in k njimi spadajočih kombiniranih sesalkah.
5. Velikost sesalnih in pritiskalnih zaklopnic za ladijske prostore, ventilacijske uredbe.
6. Naprava cevovodov za paro na ladjah, dimenzije cevi.
7. Drenažne naprave ladij s pripadajočimi sesalkami.
8. Dinamostroji, elektromotorji za enak in izmenični tok.
9. Ročni in parni krmilni aparati, diferencijalni zapahi in krmilni vodi.
10. Storilnost evaporatorjev, njih glavne prednosti, izgube vode glavnih in pomožnih parnih strojev.

Dodatek II.

Štev.....

Dekret usposobljenosti.

(Grb.)

Kolek.

Na podstavi preskušnje, opravljene pri c. kr. pomorskem oblastvu v Trstu dne
 (z odličnim uspehom) (na podstavi določila § 18 ukaza z dne 12. julija 1906. l. [drž. zak. št. . . .]) se
 potrjuje, da je (lastnost) (ime in priimek), rojen v dne
 pristojen v usposobljen za (lastnost)
 za pomorske parnike trgovinskega pomorstva.

V Trstu, dne

Predsednik c. kr. pomorskega oblastva,

(M. P.)

Dodatek III.**Navodilo****o pisanju strojnega dnevnika na krovu avstrijskih pomorskih parnikov.****§ 1.**

Vpise v strojni dnevnik je vpisovati pod osebno odgovornostjo na strojni straži stoječega strojnika.

Napovedi, zadevajoče strojni obrat, je vpisovati v času straže v strojni dnevnik. Vpise o porabi gradiva je izvršiti najkasneje dne, ki sledi dnevu porabe. Vsako stran lista strojnega dnevnika mora podpisati vodilni strojnik.

§ 2.

Razpredelki strojnega dnevnika, ki jih je narediti po obrazcu, priloženem temu navodilu, se morajo izpolniti, kakor sledi:

A. Vpisi na vožnji.

1. Razpredelek „Podpis stražčega strojnika“ mora čitno obsegati njegov svojeradni podpis.
 2. Parni tlak v kotlih in valjarjih glavnega stroja je navesti v atmosferah, stopnjo nasičenosti pa v odstotkih.
 3. Kondenzatorjev vakuum je vpisati v centimetrih stebra živega srebra.
 4. Ako se rabi umeten prepih, je napovedati za merjenje zračnega tlaka razliko višine dveh tekočinskih stebrov v vlakomerniku, merjeno v centimetrih.
- Opazovati se mora tako zračni tlak v dovodnem vodu zraka kakor tudi tlak v padanju pepela.
5. Obrate stroja je treba vsako uro večkrat z uro kontrolirati in vpisati v strojni dnevnik sredino iz teh opazovanj.

B. Vpisi na koncu vsake straže.

1. Ob menjavi straže je treba posneti, če je pri rokah rotacijski števec, skupno število rotacij za časa minole straže in ga vpisati v dnevnik.
2. V razpredelku „Vremensko stanje“ je treba navesti vse tiste okoliščine, ki vplivajo na obratovanje stroja, n. pr. veter, nemirno morje itd.

C. Vpisi po vsakih 24 urah.

V razpredelku „Izvršena dela“ je vpisati vsa važna dela, posebno tista, kojih posledica je večja poraba gradiva. Tjakaj spadajo: snaženje kotlov, odpiranje valjarjev ali omar za zapahe, regulacije ležišč itd.

Ako izvršuje taka dela kaka fabrika, je vpisati ime fabrike.

Nadalje je v tem razpredelku vpisati vse poškodbe z napovedjo časa, v katerem so nastale, in kakšni pomočki so se uporabili za njih odpravo, nadalje čas uradnih kotlovih preiskav.

§ 3.

Razpredelki, ki se tičejo porabe gradiva, se lahko namestijo tudi drugače nego se je to zgodilo v priloženem obrazcu, in je dolžnost izpolniti jih samo gledé potroška premoga.

§ 4.

V strojnem dnevniku je natančno povedati uro prihoda in odhoda. Pri tem velja za prihod trenutek, v katerem se dá s strojevim telegrafom prvo znamenje za vhodni manever v pristanišče, in za odhod tisti, v katerem se postavi stroj na polno silo.

Število morskih milj, prevoženih v času astronomskega dneva, je treba iz ladijskega dnevnika prenesti v strojni dnevnik.

§ 5.

Kako daleč se pogreza ladja spredaj in zadaj je treba navesti v metrski meri.

§ 6.

V priloženem obrazcu obsežene razpredelke za podatke gledé delovnega časa glavnih in pomožnih kotlov, električne luči in drugih pomožnih strojev je izpolniti po možnosti.

Pristanišče ali proga v št. pota.

[illegible]

